

Група на Европейската инвестиционна банка в **България**

От 2008 г.
досега, с
наша помощ
бяха
създадени
повече от

275 000

**работни
места**

Отпуснатите
от 1992 г.
досега
кредити
възлизат на

млрд.

евро

5

Вазил Худак, вицепрезидент на Европейската инвестиционна банка

” В продължение на повече от 25 години Европейската инвестиционна банка е партньор на частни български компании — малки, средни и големи, както и на държавния сектор в страната при предоставяне на дългосрочно финансиране при изгодни условия и ключови консултации, които повишават качеството на живот на българските граждани.

Одобрили сме финансиране за проекти в страната за повече от 5 млрд. евро, в подкрепа на устойчивия растеж и заетостта чрез енергийна ефективност, възобновяеми източници на енергия, кръгова икономика и иновации.

Залагаме на модернизирания българска икономика и се гордеем, че допринасяме за чудесното бъдеще на народа на България.“

Предистория: Кратък обзор на българската икономика

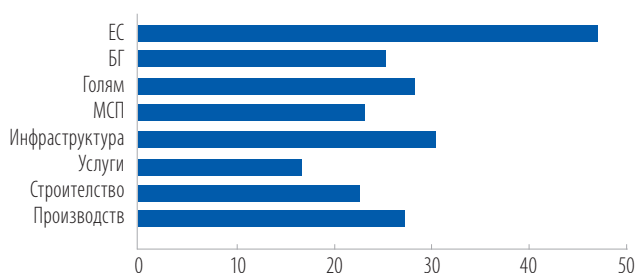
През периода 2016-2017 г. средният годишен ръст на българската икономика е близо 4 %. Безработицата (5,2 %) достигна най-ниските нива от началото на прехода към пазарна икономика. Инвестициите в инфраструктура са относително големи и сравними с тези в другите страни в процес на сближаване. Независимо от това, като цяло инвестициите остават сравнително скромни, особено в корпоративния сектор.

Модернизацията на основния капитал и навлизането на повече иновации са от решаващо значение за устойчивия ръст на икономиката. Разходите за научни изследвания и развойна дейност от 0,78 % достигат едва наполовина целта от 1,5 % до 2020 г. Едва 20 % от машините и оборудването на българските предприятия могат да бъдат определени като върхови технологии.

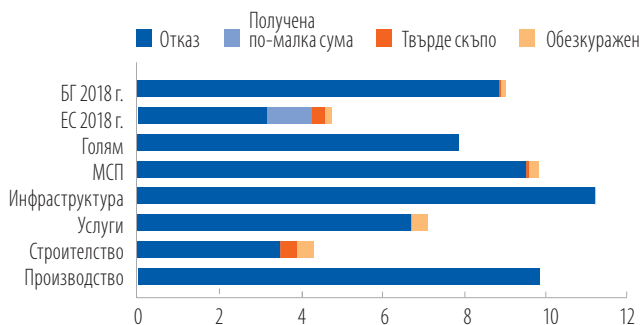
Разрастването на инвестициите и иновациите изисква адекватно финансиране. Делът на външното финансиране в българските дружества е сред най-ниския в ЕС. Делът на финансово затруднените дружества в България е сред най-високите в ЕС. Съпътстващите условия са сред най-утежняващите фактори за достъп до външно финансиране.

Преобладаващи отговори на въпроса:

Каква част от Вашите машини и оборудване, в т.ч. ИКТ, бихте определили като върхови технологии?

Дял на финансово затруднени дружества, в %

Източник: Преглед на ЕИБ за инвестициите през 2018 г.

Корпоративни клиенти

Зашо ЕИБ е изборът на корпоративните клиенти?

- Пряко финансиране за местни и международни дружества със средна капитализация и големи компании в повечето сектори, в т.ч. промишленост, селско стопанство и услуги
- Традиционни заеми, квази-дялово финансиране, структурирано или проектно финансиране
- Ударение върху енергийна ефективност, възобновяеми източници на енергия, мерки за климата, кръгова икономика и иновации
- Изгодни условия и срокове, съобразени с жизнения цикъл на основните активи
- Рейтинг AAA, от чиито предимства се възползват и клиентите.

Обикновено ЕИБ финансира до 50 % от необходимите инвестиции по проекти с минимален общ размер на разходите от 15 млн. евро. По-малките проекти се финансират чрез кредитни линии на ЕИБ за търговски банки и други финансови посредници.

Чрез Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), ЕИБ подпомага по-рискови по замисъл проекти (напр. научни изследвания или иновации). Допускат се дружества с по-нисък кредитен рейтинг, който не е от инвестиционен клас. В някои случаи банката отпуска необезпечени кредити.

Здрави животни, безопасна храна

„Биовет“ се специализира в грижа за доброто здраве на животните като водещо световно предприятие в производството на ветеринарно-медицински препарати и добавки. „Ветеринарно-медицинските продукти са основополагащи за безопасността и сигурността на хранителната верига,“ казва изпълнителният директор на „Биовет“ Ангел Желязков. „Ваксините са много важни за животните, които са част от производството на храни, защото искаме да **ограничим всички рискове от заболявания**. Предотвратяването и ограничаването на заболяемостта сред животните осигурява безопасността на хранителните доставки и помага на стопаните да запазят прехраната си.“

„Биовет“ е изключение в този сектор в Европа, тъй като е напълно интегрирано дружество. „Биовет“ произвежда активни фармацевтични вещества, изготвя окончателните лекарствени заготовки, пакетира и осъществява качествен контрол“, посочва Желязков.

През 2018 г. Европейската инвестиционна банка подписа гарантиран от ЕФСИ заем за „Биовет“ в размер от 100 млн. евро за разширяване на производството и изследователската дейност в областта на здравеопазването на животните и микробиологията. Дружеството, което е поделение на световния фармацевтичен концерн Hovapharma, има предприятия из цяла България.

Благодарение на заема от ЕИБ, „Биовет“ ще изгради два нови производствени обекта: ферментационни мощности за производство на хранителни добавки и лекарства за животни като крави, овце, коне, свине и птици, както и за хора, а също така и цех за производство на ваксини за животни. В предприятието работят над 2 000 души и благодарение на този заем ще бъдат открити 200 нови работни места в селските райони.

Европейски фонд за стратегически инвестиции

Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) запълва инвестиционния дефицит в ЕС и съживява инвестиционната дейност по стратегически проекти в цяла Европа. Очаква се ЕФСИ да привлече най-малко 500 млрд. евро допълнителни инвестиции до 2020 г., благодарение на гаранциите в размер от 26 млрд. евро от ЕС и допълнителните 7,5 млрд. евро от ЕИБ.

Основни данни за ЕФСИ в България (към октомври 2018 г.)

Брой операции **15**

Одобрено финансиране по ЕФСИ

млн.
евро **415**

Очаквани допълнителни инвестиции

млрд.
евро **1,8**

Малки и средни предприятия

Защо Групата на ЕИБ е правилният избор за МСП?

- Заеми за местни банки и други посредници, които „преотстъпват“ средствата на крайни бенефициери от рода на МСП и дружества със средна капитализация
- Малките предприятия получават средства в малки размери, дори 25 000 евро
- Повече от 1,3 млрд. евро за посредници в България от 2005 г. досега
- Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) предлага целево дялово участие и дългово финансиране в подкрепа на устойчивото развитие на предприемачеството
- ЕИФ се ангажира с осигуряването на средства на фондове за рисков и дялово финансиране, чиято цел са МСП.

Подобно на останалата част от ЕС, над 99 % от предприятията в България са малки и средни. Тези МСП осигуряват две-трети от работните места. Групата на ЕИБ предлага набор от финансови инструменти на българските МСП, за да бъдат по-конкурентоспособни, иновативни и да разширят дейността си.

В България ЕИФ е финансирал шест фонда за рисков капитал, които са вложили средства в над 230 иновативни и високотехнологични български предприятия. Благодарение на това, бурно развиващата се местна екосис-

тема от стартиращи компании привлича иновативни дружества и инвеститори от цял свят.

Съвместно с Европейската комисия, Групата на ЕИБ даде ход на инициативи като Съвместни европейски ресурси за микро до средни предприятия (JEREMIE), Програмата за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME), инициативата за МСП и InnovFin. Всички гореизброени инициативи целят по-лесен достъп до финансиране, особено за рискови или иновативни МСП, ново-създадени и микро предприятия. В резултат на скоростната и ефективна инициатива за МСП, цялата сума от предвидените 600 млн. евро бе разпределена за по-малко от две години.

Казус

Каква е ползата за МСП в България от ЕФСИ

Михаил Сотиров е един от директорите на Bul-Greese, основано от баща му семейно предприятие за внос на стоки от Гърция след отпадането на ограниченията от комунистическата ера през 90-те. „Имаше недостиг на всичко, така той внасяше всичко от което се нуждаеха хората, от „Фанта“ до нагреватели или бои,“ обяснява Сотиров.

Сега компанията се занимава с преоборудване на автомобили, доставка на ремонтни материали след злополука, пребойдисване и декоративни и защитни покрития. Дружеството възнамерява да разшири дейността с внос и доставка на подови настилки за спортни съоръжения и училища.

През 2017 г. Bul-Greese изгради нова складова база с гарантиран от ЕС заем от Raiffeisen, подкрепен от ЕИФ по линия на Инвестиционния план за Европа на ЕС. „Новият обект ни направи енергийно по-ефективни, което означава по-малко разходи за енергия. По-модерно е, по-удобно, по-добри са и условията за товарене и разтоварване на камионите,“ казва Сотиров. Изискванията за обезпечение по финансирането са по-облекчени. В крайна сметка, това ни позволи да сме по-конкурентоспособни.“

ЕИФ е ангажирал

Над	млрд. евро	1,6
-----	---------------	-----

за финансиране на МСП

Привлякъл е над	млрд. евро	3
-----------------	---------------	---

За повече от	15 000	МСП
--------------	--------	-----

Кредитиране в публичния сектор

Защо ЕИБ е изборът на държавния сектор?

- Пряко финансиране на проекти в публичния сектор в размер от 15 млн. евро или повече
- Изгодни лихви
- Дългосрочни заеми
- Гратисни срокове за погасяване на задълженията
- Възможност за структурирано финансиране
- Финансиране с или без обезпечения
- Рамкови заеми за многогодишни инвестиционни програми – привлекателни стендбай кредитни линии с гъвкави платежни условия за организаторите
- Одобрението на ЕИБ привлича съфинансиране.

ЕИБ подкрепя проекти със значителен принос за икономическия растеж, заетостта и качеството на живот на гражданите. Дейността ни в държавния сектор в България е съсредоточена в областта на:

- Енергийната сигурност
- Градския транспорт
- Околната среда (водоснабдяване и отпадъци)
- Инфраструктура на обществения транспорт
- Съфинансиране на приоритетна обществена инфраструктура чрез други фондове на ЕС.

Енергийна сигурност

Енергетиката на България разчита почти изцяло на внос. Към днешна дата, природния газ, суровият нефт и ядреното гориво са от един единствен източник — Русия.

През октомври 2018 г., ЕИБ одобри заем в размер от 110 млн. евро за Българския енергиен холдинг за изграждане на трансграничен двупосочен тръбопровод, свързващ системите за природен газ на Гърция и България. „Тръбопроводът ще допринесе за разнообразяване на газовите доставки на газовите пазари в България и в Югоизточна Европа, ще повиши сигурността на доставките за България и Гърция и ще подобри конкуренцията и ликвидността на тези пазари,“ казва Атанас Иванов, кредитен специалист в ЕИБ.

С прогнозна стойност от 240 млн. евро това е един от най-големите инфраструктурни проекти в енергетиката в България за последните 25 години. Дългият погасителен срок на заема от ЕИБ (25 години със седемгодишен гратисен период) и изгодните финансови условия гарантират жизнеспособността на проекта и по-ниските тарифи, което е от полза за потребителите на природен газ.

Проектът вече получи 45 млн. евро безвъзмездна помощ от Европейската комисия по линия на Европейската енергийна програма за възстановяване.

Органи на местно самоуправление

Метро за София

Всеки ден в София пътуват 1,6 млн. души по натоварената пътна мрежа, с трамвай и с метро. През 2008 г. банката на ЕС осигури 125 млн. евро за изграждане на метролинии 1 и 2. ЕИБ остава основен кредитен партньор на Софийското метро, като предостави допълнително 78 млн. евро под формата на заеми за линия 3. С допълнителната метролиния 3, 75-те километра железен път и 69-те метростанции ще се превозват близо един милион пътници на ден. Тази основна обществена пътна инфраструктура носи значителни социални и икономически изгоди за жителите и стопанските обекти в града и околностите, т.е. по-качествен и по-достъпен обществен транспорт, по-лесен достъп до делови и държавно-административни обекти в центъра и разнообразие от икономически и социални обекти из целия град, по-малко задръствания и по-чиста околна среда.

Проект за битовите отпадъци в София

България се нуждае от повече инвестиции в управлението на отпадъците и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, за да е в съответствие с регламентите на ЕС. ЕИБ спомага за справяне с това предизвикателство.

Преди 2010 г. битовите отпадъци на София се депонираха в едно единствено депо и пречиствателно съоръжение в Суходол, което създаваше значителни неудобства на местните жители. Бързото разрастване на столицата наложи необходимостта от ефикасно и ефективно решение за достигане на съответния капацитет за преработка.

ЕИБ одобри заем в размер от 53 млн. евро за столична община за интегрирана система за управление на битовите отпадъци, в т.ч. и за депо, механична/биологична пречиствателна станция, компостиращо съоръжение за биомаса и компостиращо съоръжение за зелена маса, разположени на две различни площадки в покрайнините на града. Проектът е с капацитет за преработка на 500 000 тона битови отпадъци годишно. Освен създадените нови 400 щатни работни места, проектът спомага за предотвратяване и ограничаване на вредното въздействие върху околната среда от произведените отпадъци и за

управлението на отпадъците, като по този начин придава по-висока икономическа стойност на отпадъците.

От 1992 г. досега,

53 %

от заемите на ЕИБ в България са насочени към транспорта, градоустройството и екологичната инфраструктура.

Държавен дълг

Съфинансиране на приоритетна обществена инфраструктура чрез други фондове на ЕС

В хода на настоящия програмен период, 2014-2020 г., България ползва заем в размер от **500 млн. евро** по Структурната програма на ЕИБ, който обхваща транспорт, околна среда и растеж (в т.ч. пътища). Този заем спомага за ускоряване на усвояването от страна на България на безвъзмездната помощ от ЕС.

Транспорт: съфинансиране от **246 млн. евро** за проекти на стойност **1,9 млрд. евро**

- В по-малко развити райони и по протежение на приоритетни оси на трансевропейската транспортна мрежа
- Преодоляване на тесни места и ограничаване на въздействието върху околната среда с оглед устойчивостта на транспорта
- Допустими са транспортни схеми, финансирани от Механизма за свързване на Европа

Околна среда: съфинансиране от **170 млн. евро** за проекти на стойност **1,5 млрд. евро**

- Предвижда мерки за климата, опазване на околната среда и устойчиво развитие

Растеж: съфинансиране от **84 млн. евро** за проекти на стойност **0,9 млрд. евро**

- Устойчиво и интегрирано градско развитие и регионална пътна инфраструктура

Консултантски услуги

България е един от най-големите бенефициери на консултантските услуги на ЕИБ. Наред с консултациите за МСП и оказването на помощ по инвестиционни проекти в транспортния, водния и екологичния сектор, ние предоставяме консултации и по разработване на финансови инструменти и инвестиционни платформи, които съчетават структурните фондове на ЕС с други източници на финансиране.

Основна дейност в България

JASPERS (съфинансиране от ЕИБ и Европейската комисия) подготви многобройни проекти, от които 30 големи проекта бяха одобрени от Европейската комисия от 2008 г. досега. Благодарение на това бяха привлечени над 5 млрд. евро инвестиции, от които 3,7 млрд. евро под формата на безвъзмездна помощ. Много от тези проекти бяха съфинансирани от ЕИБ.

Помощ за изпълнение на проекти (финансиране от Европейските структурни фондове) се предоставя на българските власти с оглед повишаване качеството и темповете на усвояване на структурните фондове на ЕС.

Европейският консултантски център по инвестиционни въпроси, с помощта на ЕС, съфинансира изпълнявана от ЕБВР програма за консултантски услуги за малки предприятия.

Финансови инструменти и инвестиционни платформи: Центърът и екипът за консултантски услуги за финансови инструменти подпомагат инициатива за фонд на фондовете в България, както и за въвеждането на финансови инструменти и инвестиционни платформи в областта на околната среда, ефективното използване на ресурсите и МСП.

Европейският експертен център за ПЧП, чийто член е България, участва в проекта за софийското летище и в други начинания в страната.

Националната консултантска платформа, управлявана от българските власти и подпомагана от Центъра, е създадена през 2016 г. с цел повишаване ефективността на българския пазар за консултантски услуги.

Казус

От точка до точка

Магистрала „Струма“ с дължина 174 км свързва София с гръцката граница, като осигурява пряка връзка между Германия и Егейско море. Повечето отсечки от магистралата са завършени или са в строеж, частично финансирани от ЕИБ. Оставащите 24 км са в подготовка, като JASPERS работи съвместно с българската Агенция „Пътна инфраструктура“.

С това ще бъде завършен трансевропейски коридор № 4, който включва 4 340 км релсов път и 3 640 км пътища и свързва девет държави — Германия, Чехия, Австрия, Словакия, Унгария, Румъния, България, Гърция и Турция. Подобрените връзки ще дадат тласък на растежа, като насърчат търговията и туризма.

Групата на Европейската инвестиционна банка

Европейската инвестиционна банка е институцията на Европейския съюз за дългосрочно кредитиране, чиито акционери са държавите членки. Тя отпуска дългосрочно финансиране за обосновани инвестиции, които спомагат за постигане целите в политиката на ЕС. **Европейският инвестиционен фонд** се специализира в предоставянето на рисково финансиране на малки и средни предприятия. През 2017 г., Групата на ЕИБ предостави близо 80 млрд. евро за инвестиции в Европа и света. Ние сме най-големият многостранен заемополучател и кредитор в света.

**Европейска
инвестиционна
банка**

банката на

Европейска инвестиционна банка

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

☎ +352 4379-1

www.eib.org

twitter.com/EIB

facebook.com/EuropeanInvestmentBank

youtube.com/EIBtheEUBank

Андреас Бейкос (Andreas Veikos)

Ръководител на представителството на Групата на ЕИБ в София

ул. „Московска“ № 9

София 1000

България

☎ +359 2907-7926

✉ sofia@eib.org

Христо Стоянов

Представител на ЕИФ в София

☎ +359 29077961

✉ h.stoyanov@eif.org

Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси

✉ eiah@eib.org

Душан Ондрейчка (Dušan Ondrejčka)

Връзки с пресата

☎ +352 4379-83334

✉ d.ondrejicka@eib.org